

**НОВАЯ СПЕЦИАЛЬНОСТЬ
«ЭКАНОМІЧНАЯ БЯСПЕКА»**
Для каго збіраюцца рыхтаваць новых
спецыялістаў на эканамфаку?

Стар. 3

10 ДЗЕСЯГОДАДЗЯЎ БДУ
Трэцяя частка вялікага нарыса.
Юбілей, які не адбыўся: БДУ ў часы
Вялікай Айчыннай вайны

Стар. 4–5

**ПАЛІЛОГ ПРА ДЫЯЛОГ КУЛЬТУР
І РЭЛІГІЙ**
Праект БДУ да года народнага адзінства
ў нашай краіне

Стар. 6

**ВЕСНАВЫ АДПАЧЫНАК
У САНАТОРЫЯХ**

Студэнты БДУ падзяліліся ўражаннямі
ад «Зялёнага бору» і «Палітэхніка»

Стар. 7

Газета Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

www.gazeta.bsu.by

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V і XV Нацыянальных конкурсаў друкаваных СМІ «Залатая літара»
ў намінацыях «Найлепшая шматтыражная газета», «Найлепшыя матэрыялы
навуковай, навукова-папулярнай тэматыкі»

19 красавіка 2021 года, № 6 (2243)

Перспективы в Узбекистане

Падпісанне пакета дакументаў
аб супрацоўніцтве стала вынікам
візіту ва Узбекістан з 5 па 9
красавіка дэлегацыі БДУ
на чале з рэктарам
Андрэем Каралём.

Падпісанне дамовы з Нацыянальным універсітэтам Узбекістана імя Мірзы Улугбека

ДА 100-ГОДДЗЯ БДУ

У межах рэалізацыі плана мерапрыемстваў да 100-годдзя БДУ ў сакавіку прайшоў шэраг акцый і падзей. Так, быў рэалізаваны праект «100 шпакуюняў да 100-годдзя», арганізаваны студэнцкім гарадком і студэнтамі, якія пражываюць у інтэрнатах. Быў запушчаны набор у студэнцкі валанцёрскі арганізацыйны камітэт па падрыхтоўцы і святкаванні 100-годдзя БДУ, які пачне сваю працу з мая 2021 года. Праведзены пасяджэнні арганізацыйнай і экспертнай камісіі ўніверсітэцкага аргкамітэта па падрыхтоўцы святкавання 100-годдзя ўніверсітэта. У рамках пасяджэнняў быў абмеркаваны працэс рэалізацыі плана мерапрыемстваў і падрыхтоўкі да асноўных мерапрыемстваў у кастрычніку 2021 года. Асобна абмеркаваны пытанні распрацоўкі медала да 100-годдзя БДУ для супрацоўнікаў універсітэта і выпуск памятных манет сумесна з Нацыянальным банкам Рэспублікі Беларусь. Варта адзначыць, што рэалізацыя плана мерапрыемстваў ідзе згодна з графікам. На сайце БДУ ў раздзеле «Да 100-годдзя БДУ» актуалізавана інфармацыя пра наступныя мерапрыемствы.

НОВЫЯ ПРЫЗНАЧЭННІ

Дэканам філалагічнага факультэта стаў Сяргей Важнік

Іван Роўда перайшоў на пасаду загадчыка кафедры рускай мовы. Рэктар Андрэй Кароль назваў экдэкана патрыётам БДУ. Практычна 20 гадоў Іван Роўда ўзначальваў факультэт і змог вывесці падраздзяленне, як падкрэсліў рэктар, на пазіцыю № 1 сярод факультэтаў дадзенага профілю ў нашай краіне. Іван Сямёнавіч падкрэсліў, што для поспеху важна кіравацца педагогічнымі, псіхалагічнымі і дыпламатычнымі прынцыпамі ў дачыненні да калектыву.

Сяргей Важнік доўгі час працаваў на філалагічным факультэце, з'яўляецца яго выпускніком. Сяргей Аляксандравіч звярнуўся да членаў савета факультэта з просьбай падтрымаць ініцыятыву аб прысуджэнні Івану Роўду звання «ганаровы дэкан філалагічнага факультэта», якую савет ухваліў.

Дэканам факультэта сацыякультурных камунікацый стала Аляся Прахарэнка

Рэктар Андрэй Кароль пажадаў новаму дэкану прафесійных поспехаў, умацавання закладзеных на факультэце традыцый. У сваю чаргу Аляся Прахарэнка адзначыла ўнікальнасць працы яе папярэднікаў і супрацоўнікаў факультэта.

Новы ўзровень супрацоўніцтва

Кіраўнікі вядучых ВНУ Беларусі і Узбекістана Андрэй Кароль і Інам Маджыдаў падпісалі пагадненне аб культурным і навуковым супрацоўніцтве БДУ і **Нацыянальнага ўніверсітэта Узбекістана імя Мірзы Улугбека**. Да цяперашняга часу партнёрства ажыццяўлялася толькі на ўзроўні сумеснай падрыхтоўкі ўзбекскіх студэнтаў па спецыяльнасцях «медыка-біялагічная справа» і «медыцынская экалогія» на базе МДЭІ імя А. Д. Сахарава БДУ. Новае пагадненне дазволіць пашырыць прадметную сферу міжуніверсітэцкіх адносін шляхам развіцця новых кірункаў. Сярод іх: павелічэнне сумесных адукацыйных праграм па гуманітарным і прыродазнаўчым профілі, арганізацыя летніх школ, узаемадзеянне ў сферы хіміі лекавых злучэнняў і саветаў маладых навукоўцаў. Узбекскіх калегаў зацікавіла сістэма бесперапыннага навучання юрыстаў у БДУ, якая рэалізуецца праз юрыдычны каледж і факультэт, а таксама ІППК суддзяў, работнікаў пракуратуры, судаў і ўстановаў юстыцыі. Асабліва ўвага была нададзена вопыту БДУ ў стварэнні і запуску першага ўніверсітэцкага спадарожніка і магчымасці ўдзелу беларускіх навукоўцаў у распрацоўцы спадарожніка для ўзбекскай ВНУ. У найбліжэйшы час бакі дэталізуюць дарожную карту па супрацоўніцтве. Акрамя таго, рэктар БДУ выступіў перад выкладчыкамі і студэнтамі ўзбекскага ўніверсітэта з адкрытай лекцыяй «Дыялагізацыя ўніверсітэцкай адукацыі XXI стагоддзя: метадалогія і практыка».

Падчас сустрэчы з кіраўніцтвам **Універсітэта журналістыкі і масавых камунікацый** былі абмеркаваны пытанні праходжання стажыровак іх выкладчыкаў у БДУ, навучанне спецыялістаў універсітэта па праграмах павышэння кваліфікацыі і запрашэнне супрацоўнікаў беларускай ВНУ для чытання лекцый.

Адкрыццё сумесных праграм

БДУ плануе пашырыць лінейку сумесных адукацыйных праграм з Узбекістанам. Гэтая тэма стала ключавой падчас наведвання дэлегацыяй БДУ **Ташкенцкага дзяржаўнага ўніверсітэта ўсходнаўстава**. З гэтай ВНУ з 2019 года вядзецца сумеснае навучанне ўзбекскіх студэнтаў па спецыяльнасці «ўсходняя (кітайская) філалогія». У наш час падрыхтоўку праходзяць дзевяць студэнтаў.

Узбекскіх калегаў зацікавіў досвед БДУ ў падрыхтоўцы спецыялістаў для ІТ-галіны, а таксама развіццё міжвысцыплінарных спецыяльнасцяў. Была падтрымана ініцыятыва сумеснай падрыхтоўкі студэнтаў у галіне камп'ютарнай лінгвістыкі. Таксама ўдзельнікі сустрэчы разгледзелі магчымасці рэалізацыі моладзевых стартап-праектаў.

Акрамя таго, з кіраўніцтвам **Ташкенцкага дзяржаўнага юрыдычнага ўніверсітэта** былі разгледжаны магчымыя формы супрацоўніцтва ў рамках дзейнай з 2020 года дамовы. У прыватнасці, гаворка ішла пра перспектывы абмену студэнтамі, сумеснага навучання ўзбекскіх грамадзян на базе Юрыдычнага каледжа БДУ з наступным паступленнем на юрыдычны факультэт нашага ўніверсітэта. Таксама абмяркоўвалася пытанне адкрыцця сумесных праграм з факультэтам міжнародных адносін БДУ.

Узбекскіх калегаў зацікавіў досвед удзелу БДУ ў міжнародных рэйтынгах, паводле якіх беларуская ВНУ наблізілася да 1% найлепшых універсітэтаў свету.

Кабінет узбекскай мовы і культуры ў БДУ

Вынікам рэалізацыі дарожнай карты, падпісанай паміж БДУ і **Ташкенцкім дзяржаўным універсітэтам узбекскай мовы і літаратуры імя Алішэра Навая** стане адкрыццё кабінета ўзбекскай мовы і культуры ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце.

Дзейнасць кабінета будзе накіравана на ўмацаванне адукацыйна-культурных сувязяў дзвюх краін, стварэнне ўмоў па вывучэнні мовы, гісторыі, этнічных асаблівасцяў Узбекістана. Адкрыццё кабінета запланавана на снежань бягучага года.

Філіял БДУ ва Узбекістане

Важнай стала сустрэча з **намеснікам міністра вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі Рэспублікі Узбекістан** Узакбам Бегімулавым. Ён выказаў зацікаўленасць у развіцці ўзаемавыгадных сувязяў у галіне вышэйшай адукацыі з беларускімі ВНУ і, у прыватнасці, падкрэсліў неабходнасць пашырэння прысутнасці БДУ на ўзбекскім адукацыйным рынку. У сувязі з гэтым намеснік міністра ініцыяваў стварэнне філіяла БДУ ва Узбекістане.

На мэце магістратура і аспірантура

Падчас наведвання **Самаркандскага дзяржаўнага ўніверсітэта** быў выказаны намер дэталёва прапрацаваць і актывізаваць супрацоўніцтва ВНУ ў рамках падпісанага ў 2007 г. пагаднення. Адыбылася сустрэча з рэктарам СамДУ Рустамам Халмурадавым. Акцэнт быў зроблены на нарошчванні супрацоўніцтва паміж ВНУ ў адукацыйнай і навуковай сферах, у прыватнасці, на распрацоўцы сумесных адукацыйных праграм і навукова-даследчых праектаў, адкрыцці сумеснай магістратуры і аспірантуры. Вынікам перамоў стала падпісанне абноўленай рэдакцыі пагаднення аб супрацоўніцтве. Згодна з дакументам, бакі дамовіліся стварыць рабочую групу па арганізацыі сумесных адукацыйных праграм па розных напрамках. У якасці падарунка БДУ перадаў СамДУ вучэбна-метадычныя выданні па прыродазнаўчым і гуманітарным дысцыплінах.

Алена МАРЦУЛЕВІЧ

Без аналітыкі – нікуды, сцвярджае студэнцкі аналітычны клуб, які стартаваў 30 сакавіка на базе ўніверсітэта. На першай сустрэчы замест святочных прамой – насычаная дыскусія пра каштоўнасці сучаснага беларускага грамадства са спецыялістамі Беларускага інстытута стратэгічных даследаванняў (БІСД).

Школа аналітыкаў: у БДУ рыхтуюць будучых кіраўнікоў

Адкрыццё клуба адбылося на факультэце філасофіі і сацыяльных навук – і гэта першая адукацыйная сустрэча шасціднёвага навучальнага курса, які праходзяць 8 студэнтаў і магістрантаў. За час навучання яны пазнаёмяцца з асновамі аналітычнай працы і сустрэнуцца са спецыялістамі-практыкамі з дадзенай сферы.

Запрошаныя ўдзельнікі мерапрыемства – рэктар БДУ **Андрэй КАРОЛЬ**, дырэктар БІСД **Алег МАКАРАЎ** і яго супрацоўнікі, прадстаўнікі ФФСН і факультэта журналістыкі, лідары студэнцкіх арганізацый. Па словах рэктара, ва ўніверсітэце падобная школа маладога аналітыка праводзіцца ўпершыню, і гэта абдуманая крок:

– Любая ВУЗ павінна мець унутры сябе сістэму навігацыі, дыспазіцыі, пералік рызык, якія забяспечваюць рух наперад. Для гэтага было створана ўпраўленне экспертнай і аналітычнай работы. Яно праводзіць ключавы аналіз усіх паказчыкаў дзейнасці ўніверсітэта і медыйнага асяроддзя вакол універсітэта, а зараз з'явіўся і юнацкі сегмент нашай аналітычнай структуры. Адна з галоўных мэт новага праекта – стварэнне ўмоў самарэалізацыі моладзі і кадравага рэзерву для ўніверсітэта. Маладыя кіраўнікі павінны ўмець здабываць важнае з плыні інфармацыі, якая ўсё павялічваецца, і знаходзіць правільныя рашэнні задач, што стаяць перад універсітэтам, з улікам аналізу знешняга і ўнутранага асяроддзя.

Начальнік упраўлення экспертнай і аналітычнай работы **Яўген ХАРУК** прадставіў адукацыйную праграму:

– Студэнцкі аналітычны клуб – гэта супольнасць студэнтаў і магістрантаў, якія цікавяцца інфармацыйна-аналітычнай працай, хочуць развівацца ў гэтай сферы, удзельнічаць у падрыхтоўцы аналітычных дакументаў, навуковых даследаванняў, іншых праектаў. Для найбольш якаснага навучання мы адабралі невялікую групу на аснове матывацыйных анкет. Скончыцца курс стварэннем уласных праектаў, якія ўдзельнікі прадставяць у маі. Далей клуб працягне сваю працу як паўнаважасная студэнцкая супольнасць і дыскусійная пляцоўка з рэгулярнымі адукацыйнымі сустрэчамі. Больш за тое, у членаў клуба будзе магчымасць ужыць набытыя навыкі і кампетэнцыі пры фарміраванні прапа-

новы для распрацоўкі стратэгічных дакументаў універсітэта.

Аналітыка для прэзідэнта

Ідэя студэнцкага аналітычнага клуба ўзнікла паўгода назад у размове рэктара з кіраўніцтвам БІСД. Дарэчы, дырэктар інстытута **Алег МАКАРАЎ** быў прыёмна здзіўлены хуткасцю рэалізацыі задумкі ў гатовы выразны праект. Ён адзначыў, што аналітыка не толькі сусветны трэнд, але і абавязковы навык кіраванца, звязаны з «гнуткімі» мазгамі:

– Аналітыка важная ва ўсіх сферах. Для кіраванца гэта абавязковыя скіл, які спатрэбіцца ў сферах СМІ, паліталогіі, банкаўскай справе і інш. БІСД пастаўляе аналітыку самага высокага ўзроўню для кіраўніка дзяржавы. Гэта вельмі важна для нашай краіны. Будзем падтрымліваць распачынанні ў БДУ, дзяліцца ведамі і досведам, а таксама разлічваем знайсці тут будучыя кадры.

Далей **Алег Макараў** распавёў пра працу аналітыкаў і аналітычных службаў. Інстытут стратэгічных даследаванняў – новая структура, якой усяго два гады, яна створана па лякалах нямецкай «фабрыкі думак». Усяго ў БІСД працуе каля 50 чалавек, іх асноўная задача – напісанне дакументаў, аналіз інфармацыі па стратэгічных напрамках знешняй і ўнутранай палітыкі

з прыцягненнем міжнародных і айчынных экспертаў і спецыялістаў навуковых устаноў. Дарэчы, пры выбары тэм супрацоўнікі БІСД выкарыстоўваюць крэатыўныя метады, напрыклад, гульні-размінкі, а таксама славы «мазгавы шторм», дзякуючы чаму прыблізна дзясятая частка ідэй бярэцца ў распрацоўку. Работа аналітыкаў няпростая і заснаваная на прафесійнай пазіцыі, дзе палітычныя і іншыя перавагі адыходзяць убок, падкрэсліў дырэктар.

А што па каштоўнасцях?

Пра актуальныя каштоўнасці сучаснага беларускага грамадства ўдзельнікам мерапрыемства распавяла супрацоўнік БІСД кандыдат сацыялагічных навук **Святлана АЛЕЙНІКАВА**. Яна прэзентавала свежыя вынікі двух рэспубліканскіх апытанняў з агульным лікам рэспандэнтаў 4000 чалавек.

Па яе словах, зараз як ніколі ў топе каштоўнасцяў беларусаў мір, бяспека, воля і правы чалавека, што ярка адлюстроўвае нядаўнія падзеі. Па выніках апытання беларусы шукаюць раўнавагу паміж дзвюма групамі базавых каштоўнасцяў: дзяржаваўтваральных калектывных (суверэнітэт, моцная дзяржава, парадак і г. д.) і асабіста-сямейных (сям'я, дом, здароўе, душэўны

камфорт і г. д.). З аднаго боку, грамадзянін Беларусі зацікаўлены ў моцнай дзяржаве-абаронцы, а з іншага – гатовы да асабістай ініцыятывы і спадзяецца на свае сілы. Што паказвае арыентацыю на дзяржаву-партнёра пры захаванні патэрналісцкіх устаноў. Новы сацыяльны стандарт пашырыў межы беларуса за межамі яго сям'і і дома.

Адзначае сацыёлаг БІСД і зрушэнне каштоўнасцяў ад матэрыяльных дабрачынстваў да прыватнасцяў больш высокага ўзроўню: датычнасці, самарэалізацыі, імкнення да новых сацыяльных стандартаў, якасці жыцця і г. д. У беларусаў дамінуе запатрабаванне ў павазе і прызнанні (па пірамідзе запатрабаванняў Маслоу), што паказвае дастатковую развіццё нашага грамадства.

Моцны беларускі канцэпт дабрабыту: здароўе, сям'я, душэўны камфорт, агульнасць з блізкімі коламі, людзьмі падобных поглядаў, суверэнітэт і незалежнасць краіны. У адрозненне ад Расіі і Украіны, грамадзяне Беларусі мала цікавяцца гісторыяй і спакойна ставяцца да гістарычнай і культурнай спадчыны, вывучаючы яе час ад часу. Няма і сакральнага стаўлення да некаторых гістарычных перыядаў, як у краін-суседзяў.

Члены клуба актыўна каментавалі вынікі даследавання і дзяліліся сваімі меркаваннямі. Задавалі пытанні пра падрабязнасці падрыхтоўкі і правядзення апытання, цікавіліся,

як праходзіць дзень аналітыка, як адбіраюцца эксперты і захоўваецца аб'ектыўнасць інтэрпрэтацыйных вынікаў. Сустрэча падыходзіла да канца, і ўдзельнікі дамовіліся пра новую – жаданне абмяркоўваць не толькі аналітыку, але і грамадскія падзеі ўзаемае.

Надзея МАРХЕЛЬ

Аналітыка важная ва ўсіх сферах. Для кіраванца гэта абавязковыя скіл, які спатрэбіцца ў сферах СМІ, паліталогіі, банкаўскай справе і інш.

Новая спецыяльнасць «эканамічная бяспека»

Унікальная для Беларусі спецыяльнасць «эканамічная бяспека» з'явіцца на эканамічным факультэце БДУ. Спецыялістаў такога профілю пакуль не рыхтуе ніводны ўніверсітэт нашай краіны. Дадзеная спецыяльнасць – вынік інтэграцыі найлепшых ачынных праграм па эканоміцы і перадавога досведу вядучых расійскіх ВНУ па падрыхтоўцы спецыялістаў у сферы бяспекі. Якімі навыкамі будуць валодаць будучыя студэнты, у якіх сферах змогуць знайсці першыя працоўныя месцы, распавяла дэкан эканамічнага факультэта Ганна КАРАЛЁВА.

Ад задумкі да рэалізацыі: калі ўзнікла ідэя адкрыць новую спецыяльнасць?

У 2013 года эканамічны факультэт адзін з першых у краіне пачаў падрыхтоўку спецыялістаў па «эканамічнай інфарматыцы». На дадзены момант гэта адна з самых запатрабаваных спецыяльнасцяў у БДУ. Летась праходны бал на платную форму навучання па гэтай спецыяльнасці склаў 353. Досвед паказвае, што выпускнікі дадзенай спецыяльнасці маюць попыт на рынку працы.

Адкрыццё спецыяльнасці «эканамічная бяспека» абумоўлена запатрабаваннем сярод працадаўцаў у кадрах, здольных рэагаваць, ацэньваць і кіраваць эканамічнымі рызыкамі. На жаль, крызісы ў сусветнай эканоміцы, якія перыядычна паўтараюцца і здараюцца нечакана, кардынальна падрываюць эканамічную бяспеку малых фірмаў і велізарных карпарацый, нацыянальных эканомік і сусветных гаспадарчых сістэм у цэлым. Нестабільнасць на сусветным рынку расце, крызісы здараюцца часцей, вастрыня іх праявы год ад года нарастае. У гэтых умовах забеспячэнне бяспекі становіцца сапраўды ўсеагульнай праблемай. Таму ўжо сёння цэнтральнай постаццю ў кампаніях і дзяржаўных органах кіравання з'яўляецца прафесіянал, здольны нейтралізаваць ці кардынальна змякчыць крызісныя ўздзеянні.

Ідэя стварэння спецыяльнасці «эканамічная бяспека» з'явілася два гады таму. Увесь гэты перыяд ішло ўзгадненне навучальнага плана, абмеркаванне неабходных кампетэнцый выпускнікоў з будучымі працадаўцамі, афармленне дакументаў і атрыманне дазволу.

Запатрабаваны сучасны эканаміст: хто ён?

На дадзены момант сярод замоўцаў кадраў павышаны попыт на выпускнікоў, якія валодаюць міждысцыплінарнымі ведамі, менавіта такіх спецыялістаў плануем рыхтаваць на новай спецыяльнасці эканамічнага факультэта.

Падчас навучання студэнты спецыяльнасці «эканамічная бяспека» будуць праходзіць паглыбленую падрыхтоўку ў галіне эканомікі, юрыспрудэнцыі, інфармацыйных тэхналогій у сферы эканамічнай бяспекі.

Пра міждысцыплінарнасць навучання гаворыць той факт, што дысцыпліны юрыдычнага профілю будуць выкладаць спецыялісты юрыдычнага факультэта. Дысцыпліны па эканоміцы і інфармацыйных тэхналогіях у галіне эканамічнай бяспекі забяспечыць прафесарска-выкладчыцкі склад эканамічнага факультэта.

Для практыка-арыентаванай скіраванасці навучання па новай спецыяльнасці плануецца прыцягваць да правядзення заняткаў спецыялістаў-практыкаў.

Якія дысцыпліны прыйдзеца асвоіць?

Будучыя спецыялісты навучацца ацэньваць і прадухіляць магчымыя рызыкі і страты прадпрыемстваў, праводзіць маніторынг фактараў, якія ўплываюць на іх эканамічную бяспеку, прагназаваць і кіраваць эканамічнымі рызыкамі. Студэнты даведваюцца пра асаблівасці нацыянальных і міжнародных стандартаў фінансавай справаздачнасці. Навучанне на дадзенай спецыяльнасці дазволіць ім свабодна арыентавацца ў адміністрацыйным, гаспадарчым, фінансавым і мытным праве.

У навучальны план уключаны такія дысцыпліны: лічбавая эканоміка, канкурэнтная разведка, сістэмны аналіз і ацэнка фактараў эканамічнай бяспекі, тэхналогіі прадухілення супрацьпраўных дзеянняў у бізнесе, грамадзянскі і гаспадарчы працэс, міжнародныя стандарты фінансавай справаздачнасці, рызыкі знешнеэканамічнай дзейнасці, кіраўнічы ўлік.

Візітоўка спецыяльнасці «эканамічная бяспека»

Міждысцыплінарная спецыяльнасць «эканамічная бяспека» з'яўляецца вынікам інтэграцыі найлепшых ачынных праграм па эканоміцы, праве, інфармацыйных тэхналогіях у сферы бяспекі.

План прыёму на 2021/2022 навучальны год: 10 месцаў на бюджэтную форму навучання, 10 месцаў на платную форму навучання

Форма навучання: вочная (дзённая).

Тэрмін навучання: 4 гады.

Кваліфікацыя: эканаміст.

Будучыя спецыялісты навучацца ацэньваць і прадухіляць магчымыя рызыкі і страты прадпрыемстваў, праводзіць маніторынг фактараў, якія ўплываюць на іх эканамічную бяспеку, прагназаваць і кіраваць эканамічнымі рызыкамі. Студэнты даведваюцца пра асаблівасці нацыянальных і міжнародных стандартаў фінансавай справаздачнасці. Навучанне на дадзенай спецыяльнасці дазволіць ім свабодна арыентавацца ў адміністрацыйным, гаспадарчым, фінансавым і мытным праве.

Выпускнікі дадзенай спецыяльнасці змогуць працаваць у сферы банкаўскай, фінансавай і бізнес-аналітыкі, фінансавага маніторынгу і экспертызы, антыкрызіснага кіравання, процідзеяння эканамічнаму тэрарызму; у падатковай інспекцыі, страхавых арганізацыях, банках, службах кіравання рызыкамі.

Дзе змогуць пабудаваць кар'еру выпускнікі спецыяльнасці «эканамічная бяспека»?

Для адкрыцця новай спецыяльнасці быў вывучаны попыт на такіх спецыялістаў з боку працадаўцаў. На выпускнікоў спецыяльнасці «эканамічная бяспека» ўжо маюцца заяўкі на размеркаванне, хоць яны будуць толькі ў 2025 годзе. Таму абітурыенты могуць быць упэўнены, што пасля паспяховага заканчэння БДУ яны будуць запатрабаваны на рынку працы.

Выпускнікі дадзенай спецыяльнасці змогуць працаваць у сферы банкаўскай, фінансавай і бізнес-аналітыкі, фінансавага маніторынгу і экспертызы, антыкрызіснага кіравання, процідзеяння эканамічнаму тэрарызму; у падатковай інспекцыі, страхавых арганізацыях, банках, службах кіравання рызыкамі.

Першы набор: якая колькасць месцаў будзе адкрыта на новай спецыяльнасці?

План прыёму на спецыяльнасць «эканамічная бяспека» ў 2021 годзе складзе 10 месцаў на бюджэтную форму навучання і 10 месцаў на платную. Студэнтам, якія паспяхова скончылі навучанне па дадзенай спецыяльнасці, будзе прысвоена кваліфікацыя «эканаміст». З 3 планаў прыёму на эканамічны факультэт можна азнаёміцца на сайце <https://abiturient.bsu.by/>.

Марыя ШНА

АБ'ЯВЫ

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ЗАГАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: агульнай і медыцынскай псіхалогіі.

ПРАФЕСАРАЎ КАФЕДРАЎ: геаграфічнай экалогіі. ДАЦЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: інтэлектуальных сістэм; педагогікі і праблем развіцця адукацыі; нямецкай мовы; тэорыі і практыкі перакладу; англійскай мовы гуманітарных факультэтаў; агульнай фізікі; сацыяльнай камунікацыі; міжнароднага менеджменту.

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: міжнародных адносін; сацыяльнай і арганізацыйнай псіхалогіі; фізічнай геаграфіі свету і адукацыйных тэхналогій; інаватыкі і прадпрымальніцкай дзейнасці; англійскай мовы гуманітарных факультэтаў; геадэзіі і космааэракартаграфіі.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйская, 5а, упраўленне па рабоце з персаналам, тэл. 209-54-36

НДІ ПРЫКЛАДНЫХ ФІЗІЧНЫХ ПРАБЛЕМ ІМЯ А. Н. СЕЎЧАНКІ БДУ АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ЗАГАДЧЫКА ЛАБАРАТОРЫІ прыкладной электрадынамікі па спецыяльнасці 01.04.03 (радыёфізіка).

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: г. Мінск, вул. Курчатава, 7, аддзел кадраў, каб. 230, тэл. 270-48-43.

КОНКУРС

Абвешчаны конкурс на суісканне прэміі імя У. І. Пічэты ў галіне сацыяльных і гуманітарных навук і А. Н. Сеўчанкі ў галіне прыродазнаўчых і тэхнічных навук.

Конкурс у 2021 годзе будзе праходзіць у дзюж намінацыях – «Навука» і «Адукацыя».

У намінацыі «Навука» прэміі прысуджаюцца за выбітныя дасягненні, у тым ліку навуковыя працы, за апошнія 10 гадоў па напрамках:

навуковых даследаванняў, якія робяць значны ўнёсак у развіццё адпаведнай галіны навукі;

навукова-тэхнічнай дзейнасці, у тым ліку за стварэнне новай тэхнікі, тэхналогій і матэрыялаў.

У намінацыі «Адукацыя» прэміі прысуджаюцца за выбітныя дасягненні за апошнія 5 гадоў, якія ўключаюць:

распрацоўку і ўкараненне ў адукацыйны працэс зместу і метадаў крэатыўнай адукацыі, новых педагогічных тэхналогій, якія істотна павышаюць узровень падрыхтоўкі навучэнцаў;

стварэнне падручнікаў, навучальных дапаможнікаў, навучальнага абсталявання і іншых адукацыйных рэсурсаў.

Конкурсныя матэрыялы, аформленыя паводле Палажэння аб парадку прысуджэння прэміі імя У. І. Пічэты і А. Н. Сеўчанкі (загад рэктара БДУ ад 15.03.2021 № 118-АД), неабходна прадставіць да 30 красавіка 2021 года:

у намінацыі «Навука» – у Галоўнае ўпраўленне навукі БДУ (вул. Бабруйская, 9, каб. 419, тэл. 2095024);

у намінацыі «Адукацыя» – у Галоўнае ўпраўленне адукацыйнай дзейнасці (вул. Бабруйская, 7, каб. 404, тэл. 2095411).

На конкурс прадстаўляюцца працы асобных аўтараў і калектывных прац. Лік суаўтараў працы, як правіла, не можа быць большы за чатыры чалавекі.

Інфармацыя па конкурсе (палажэнне і інш.) размешчана на сайце <http://research.bsu.by/> у раздзеле «Навуковая дзейнасць».

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Супрацоўніцтва БДУ і ВНУ Узбекістана выходзіць на новы ўзровень – БелТА, «Спадарожнік», 024.by, uzbekiston24, belarus.by, yandex.uz (06.04), yuz.uz (08.04), edu.uz (09.04).

Адкрыццё новых спецыяльнасцяў «рэгіёнальнасцяў» і «эканамічная бяспека» ў БДУ – БелТА, zviasta.by, «Мінск-навіны», kp.by, gr.by (12.03), sb.by, «Інтэрфакс» (13.03), «Звязда», gorka.by, Беларусь-24 (15.03), yandex.by (16.03), Беларусь-1 (18.03), АНТ (22.03).

Усталяванне 100 шпакуюняў у Мінску студэнтамі і выкладчыкамі БДУ – БелТА, sb.by, «Мінск-навіны» (29.03), СТБ, Беларусь-1, Беларусь-24 (30.03), «Мінскі кур'ер» (02.04), «Настаўніцкая газета» (05.04).

Сумесны праект факультэта журналістыкі і БТ для студэнтаў і школьнікаў – БелТА, Беларусь-1, «Мінск-навіны», bobrlife.by (05.04), Першы нацыянальны канал Беларускага радыё (06.04), «Мінскі кур'ер» (07.04).

Выданне ў БДУ першага навучальнага дапаможніка па беларускай мове для кітайскіх студэнтаў – БелТА, sb.by, «Інтэрфакс», Беларусь-24 (17.03), «Мінск-навіны» (18.03).

Фундаментальная бібліятэка ўсталявала сканер для аблічбоек каштоўных і старых кніг – БелТА, sb.by, yandex.by (07.04), «Мінск-навіны» (08.04), zviasta.by (09.04).

Культурна-адукацыйны праект «Год народнага адзінства» ў БДУ – БелТА, sb.by, Беларусь-1, АНТ (01.04), «Мінск-навіны» (02.04).

Міні-кірмаш вакансій ва ўніверсітэце – БелТА, sb.by, «Мінск-навіны», soyluz.by (04.04).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

10 дзесяцігоддзяў

Юбілей, які не адбыўся: БДУ ў гады Вялікай

У чэрвені 1941 г. БДУ збіраўся адсвяткаваць свой дваццацігадовы юбілей. Папярэдні – дзесяцігоддзе Універсітэта – прыпаў на час, калі было не да юбілеяў. Гэта быў пік разгорнутай у рэспубліцы кампаніі па барацьбе з так званым «нацыянал-дэмакратызмам», у жорнавы якой патрапілі многія супрацоўнікі і студэнты ўніверсітэта разам з яго першым рэктарам, арыштаваным восенню 1930 г. і адпраўленым пасля амаль гадовага заключэння ў сумна вядомых ленінградскіх «Крыжах» у адміністрацыйную высылку ў Вятку.

Але прайшло дзесяць гадоў, хвалі «вялікага тэрору» 1937 г. пачалі як бы прыціхаць. У. І. Пічэту вярнулі ў Маскву, зноў далі званне беларускага акадэміка, якое адабралі спецыяльным рашэннем Урада БССР, а ў 1939 г. нават абралі членам-карэспандэнтам саюзнай Акадэміі навук. У кастрычніку 1940 г. ён удзельнічаў у працы выязной сесіі АН БССР у Беластоку, якая была прысвечана гадавіне вызвалення Заходняй Беларусі.

Падрыхтоўка юбілею. БДУ ў складзе 6 факультэтаў

Заканчваліся апошнія дзяржаўныя экзамены. На 24 чэрвеня быў намечаны пачатак юбілейных урачыстасцяў, разлічаных аж на пяць дзён. Навуковую сесію БДУ планавалася адкрыць дакладам «Ажыццяўленне ленынска-сталінскай нацыянальнай палітыкі ў БССР» дацэнта *І. М. Ільющына* (пасля вайны ён зойме пасаду міністра асветы БССР).

На першых старонках з мастацкім густам аформленай праграмы адзначалася, што БДУ з'яўляецца першай вышэйшай навучальнай установай у Савецкай Беларусі, з факультэтаў якой выраслі медыцынскі, юрыдычны інстытуты, Мінскі педагагічны інстытут, Інстытут народнай гаспадаркі і інш. Падкрэслівалася, што на базе ўніверсітэцкай бібліятэкі развівалася Беларускае дзяржаўнае бібліятэка імя У. І. Леніна. «БДУ, – адзначалася ў праграме, – адыграў вялікую ролю ў арганізацыі АН БССР – яе акадэмікі Нікольскі, Пічэта, Гаўсман, Прыляжаеў, Вальфсон, Цітоў, Маркаў, Перцаў, Лявонаў, Акулаў, Ліпатаў, Годнеў – гэта былыя і сучасныя прафесары Універсітэта».

Прыводзіліся звесткі, якія сведчылі пра інтэлектуальны патэнцыял: «У сучасны момант на 31 кафедры Універсітэта працуе 17 прафесараў, з іх пяць акадэмікаў, 40 дацэнтаў, 70 выкладчыкаў і 23 асістэнты. Універсітэт рыхтуе к навуковай дзейнасці 69 аспірантаў па розных спецыяльнасцях». Адзначалася, што на 6 факультэтах разам з завочным аддзяленнем займаецца звыш 2000 студэнтаў, у распараджэнні якіх добра абсталяваныя хімічная, біялагічная і фізічная лабараторыі, кабінеты і чытальныя залы, заалагічны, гісторыка-археалагічны і геалага-мінералагічны музеі; за ўвесь час універсітэт падрыхтаваў звыш 6000 работнікаў навукі і асветы, урачоў, юрыстаў, эканамістаў, біёлагаў, хімікаў, географаў і інш.

На фронце і ў тыле ворага

На жаль, гэтыя планы былі бязлітасна перакрэслены раніцай 22 чэрвеня 1941 г. Вайна! Яна паламала лёсы, забрала жыццё ў многіх выхаванцаў і выкладчыкаў універсітэта. Ужо 23 чэрвеня пачаліся масіраваныя бамбардзіроўкі Мінска, пажары ахапілі ўвесь цэнтр.

У цяжкіх умовах разгарнулася праца па мабілізацыі ў Чырвоную Армію асоб прызыўнога ўзросту. Як пісаў 22 мая 1945 г. у афіцыйнай даведцы ў Мінскі гаркам КП(б)Б рэктар БДУ *П. П. Савіцкі*: «Мужской призывной состав ушел в Красную Армию, около 450 чел., из них преподавателей около 50 чел. Остальные эвакуированы 24 и 25 июня 1941 г., 620 чел. и около 780 остались по разным причинам в Минске и в других пунктах Белоруссии». Рэктар таксама паведаміў пра дзейнасць антыфашысцкай

групы пад кіраўніцтвам дац. *Я. М. Зубковіча* ў складзе супрацоўнікаў універсітэта, якая ўзнікла на базе групы па ахове маёмасці і каштоўнасцяў універсітэта. Ён адзначаў, што шмат супрацоўнікаў БДУ, якія засталіся ў горадзе, былі звязаны з партызанамі, удзельнічалі ў падполлі.

Пра гераічныя старонкі Мінскага падполля ў гады вайны напісана шмат даследаванняў. Дацэнт *І. Г. Некрашэвіч* стаў членам адной з першых патрыятычных груп, якая ўдзельнічала ў аперацыі па знішчэнні ў верасні 1943 г. генеральнага камісара Беларусі В. Кубэ. У яе ўваходзілі таксама студэнты *М. Бромберг, Р. Столаў* і інш.

У будынку аптэкі № 1, што насупраць Універсітэцкага гарадка, знаходзілася канспіратыўная кватэра падпольнай камсамольска-моладзевай групы, якую ў верасні 1941 г. стварыў студэнт хіміфака БДУ *Георгій Фалевіч*. Група забяспечвала партызан медыкаментамі, разведданымі, а гарадскі падпольны камітэт – шрыфтамі і іншымі прыладамі для друкавання ўлёткаў, газет. У маі 1942 г. удзельнікі групы былі арыштаваны, а яе кіраўнік закатаваны ў турме.

У склад другой моладзевай групы пад назвай «Андрюша», якую ўзначальваў Мікалай Кедышка, уваходзіў студэнт БДУ *Віктар Міхневіч*, які потым сам стварыў групу на станкабудаўнічым заводзе імя Варашчылава.

Студэнтка геафака *М. Абрамовіч*, працуючы на нафтабазе, перадавала партызанам каштоўную інфармацыю. Яе жыццё абарвалася ў канцлагеры Асвенцім.

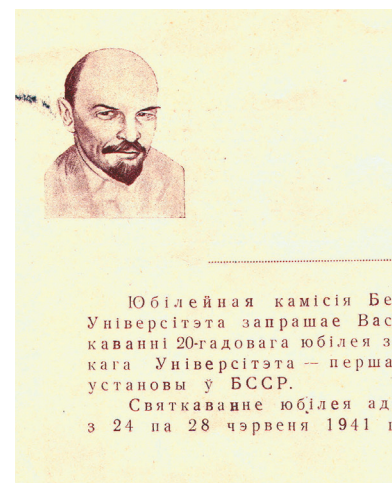
Пра дзейнасць падпольнай групы, якую ўзначальваў дацэнт біяфака *Я. М. Зубковіч* і ў склад якой уваходзілі былая аспірантка БДУ *Зінаіда Завістовіч*, асістэнт *А. В. Вязовіч* і інш., расказваюць успаміны *М. М. Нікольскага*. Прафесар адзначаў, што ў лютым 1942 г. у яго завязалася знаёмства праз «партызанку Зіну» з маладым таварышам «Ванюшкам». Ім быў малодшы палітрук *А. А. Прытчын*. Той таксама распавядаў пра патрыятычную дзейнасць самога Нікольскага і яго выхаванцаў. Ён пісаў, што *М. М. Нікольскі* рэгулярна перадаваў яму каштоўную інфармацыю, а яго жонка купляла на рынку медыкаменты для партызанаў. Прытчын сцвярджаў, што быццам 66-гадовага прафесара выклікаў сам Кубэ і прапаноўваў яму «арганізавань беларускім універсітэтам» і што Нікольскі катэгарычна адмовіўся.

Шмат студэнтаў універсітэта і яго выкладчыкаў змагаліся з ворагам у партызанскіх атрадах і брыгадах. Найбольш вядомым з'яўляецца выпускнік фізіка-матэматычнага факультэта 1941 года *У. А. Парахневіч*. Ад жніўня ён уваходзіў у падпольную групу Варатынскага сельсавета Бабруйскага раёна; у ліпені 1942 г. пайшоў у 537-ы партызанскі атрад, стаў камандзірам дыверсійнай групы, якая пусціла пад адхон 21 варожы эшалон. У 1944 г. Парахневічу было прысвоена званне Героя Савецкага Саюза.

Выпускнік педфака БДУ 1928 г. *І. В. Гутараў*, які абараніў у 1939 г. кандыдацкую дысертацыю, з пачаткам вайны пайшоў добраахвотнікам на фронт. Трапіў у акружэнне, перайшоў да партызан на Браншчыне. Узнагароджаны ордэнам Чырвонага Сцяга і ордэнам Леніна. Адкамандазаваны вясной 1943 г. па загадзе начальніка ЦШПР

Студэнты гістфака. Сходня, 1943 г.

Юбілейная камісія Беларускага ўніверсітэта запрашае Вас каванні 20-гадовага юбілея зкага Універсітэта – першаўстановы ў БССР. Святкаванне юбілея адз 24 па 28 чэрвеня 1941 г.

П. Панамарэнкі ў савецкі тыл, Гутараў прыняў удзел у аднаўленні працы БДУ на падмаскоўнай чыгуначнай станцыі Сходня.

Аднаўленне дзейнасці БДУ на ст. Сходня (кастрычнік 1943 г. – ліпень 1944 г.)

Пытанне аб аднаўленні БДУ ў складзе трох факультэтаў – філагічнага, гістарычнага і геаграфічнага – абмяркоўвалася яшчэ ў чэрвені 1942 г. Але становішча на франтах было тады вельмі складаным, і канчатковае яго вырашэнне адклалі.

Ізноў да гэтага пытання звярнуліся ў пачатку 1943 г. Аднаўленне дзейнасці ўніверсітэта ва ўмовах вайны мела не толькі навукова-культурнае, але і палітычнае значэнне. Справа ў тым, што ў жніўні 1942 г. у акупаваным Мінску дзеячамі так званай «Беларускай народнай самадапамогі» рабіліся захады па адкрыцці ў Мінску ўніверсітэта. Было таксама вядома, што акупацыйныя ўлады дазволілі адкрыццё беларускіх школ і гімназій, што ў Мінску дзейнічала створанае ў чэрвені 1942 г. Беларускае навуковае таварыства, а з 13 мая 1943 г. у Магілёве пачаў працу медыцынскі інстытут.

Як пісаў акадэмік-сакратар аддзялення грамадскіх навук АН БССР *У. М. Перцаў*: «Немцы развівалі в пруделах Беларусі бешечную агітацыю, целью которой является выставить советскую власть в качестве угнетателя белорусского народа». У студзені 1943 г. СНК БССР звярнуўся ў СНК СССР з хадаініцтвам: «Улічваючы вялікую патрэбу ў высокакваліфікаваных спецыялістах для аднаўлення народнай гаспадаркі і культуры БССР, ёсць неабходнасць ужо зараз, падчас вайны, аднаўляць Беларускі ўніверсітэт – адзіны ў БССР – і сканцэнтравань вакол яго хача ў асноўную групу навуковых работнікаў універсітэта

і іншых ВУН Беларусі. Гэта дапаможа захаваць асноўныя кадры і падрыхтаваць новыя, а ў далейшым – лягчэй аднавіць вузаўскую сетку БССР і гэтым самым забяспечыць развіццё нацыянальнай культуры і навукі».

У Маскву быў выкліканы дырэктар Ніжнетагільскага педагагічнага інстытута (Свярдлоўская вобласць) *П. П. Савіцкі*, які ўзначальваў універсітэт да вайны і быў 16 лютага 1943 г. адноўлены на пасадзе рэктара БДУ.

15 мая 1943 г. СНК СССР прыняў пастанову «Аб аднаўленні працы Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта». Новым месцам яго дзейнасці была прызначана станцыя Сходня Кастрычніцкай чыгункі, пад Масквой. Пад галоўны навукавы корпус быў адведзены будынак школы, для размяшчэння прафесарска-выкладчыцкага калектыву і студэнтаў – 40 дачных домікаў. Частка студэнтаў займалася ў будынку Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта (1 курс фізіка-матэматычнага, 1 і 2 курсы біялагічнага, 4 і 5 курсы гістарычнага факультэтаў).

Паведамленне пра ўзнаўленне дзейнасці БДУ выклікала шырокі водгалас сярод беларускай моладзі па ўсёй неакупаванай частцы СССР. У надрукаваным ва «Учительской газете» за 16 чэрвеня 1943 г. артыкуле вучонага сакратара БДУ *У. І. Шаўчэнка* «Очаг белорусской культуры» аўтар перш за ўсё ўспоміў пра тых, хто загінуў у баях за родную зямлю. Сярод іх ён назваў дацэнта гістфака БДУ *І. Ф. Лочмеля* і студэнта *Леаніда Сокала*.

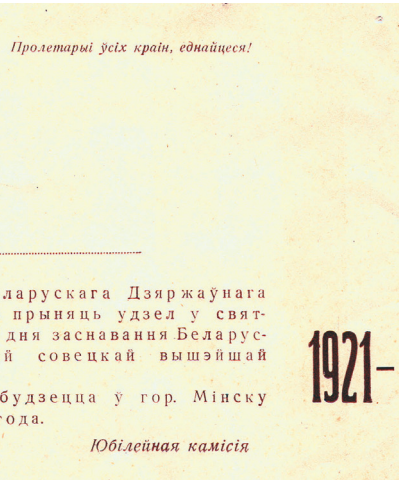
«Боевая медаль, – пісаў ён далей, – украшае сейчас грудь аспіранта, ныне капитана *Григория Розенгауза*. Бяцотыя

БДУ

Айчыннай вайны

Лісты з фронту

Беларускага Дзяржаўнага прыняцц удзел у свят-
дзя заснавання Белар-
й савецкай вышэйшай
будзеца у г.р. Мінску
ода.

Юбілейная камісія

Парфён Савіцкі

на фронте с заклятым врагом советского народа кандидат исторических наук **Д. Дудков**, доцент философии **И. Чимбург**, историки **А. Портон** и **К. Шабуня**. Два орден на носит молодой докторант филологии **Иван Гуторов**, прошедший 18 месяцев в тылу врага, командовавший партизанским отрядом. Студент **Луцевич** – ныне гвардии майор».

Не забыў вучоны сакратар і тых, хто працаваў у савецкім тыле, называючы імёны акадэміка-ардэнаносца **Ц. М. Годнева** і прафесара **М. Я. Макушка**, якія працавалі над вельмі важнымі біялагічнымі праблемамі; акадэміка **С. М. Ліпатава**, распрацоўшчыка праблемы фізічнай і калоднай хіміі; прафесара **Ц. П. Ломцева**, які завяршыў манаграфію пра вялікага беларускага асветніка Францыска Скарыну; аспіранта **Ф. Канстанцінава**, які працаваў над гісторыяй славянства, і інш.

У інтэрв'ю газете «Комсомольская правда», якое рэктар БДУ даў у пачатку ліпеня 1943 г., адзначалася, што ў прыёмную камісію ўжо паступіла звыш 200 заяў. «Нам удалось, – гаварыў П. П. Савіцкі, – сохранить все факультеты, существовавшие раньше: биологический, исторический, физико-математический, филологический, химический, географический. Кафедры возглавляются прежним составом профессоров. Среди них крупнейшие ученые-академики Перцев, Годнев, профессора Ломтев, Макушок и др. Под руководством доцента Ларченко комплектуется библиотека, оборудуются лаборатории. В этом деле существенную помощь оказывают вузы столицы».

Заняткі ў адноўленым універсітэце пачаліся 11 кастрычніка 1943 г. На 1 снежня ў БДУ працавала 90 выкладчыкаў, якія чыталі

лекцыі і вялі семінарыя і практычныя заняткі з трыма сотнямі студэнтаў.

Ва ўніверсітэце будуць працаваць і вывезеныя з Беларусі акадэмік **М. М. Нікольскі**, прафесары **І. А. Вятыхін**, **М. А. Прыляжаеў**, таксама **У. І. Пічэта**, **Л. М. Шнеерсон**, якія вярнуліся з эвакуацыі, прафесары **Л. М. Ніканаў**, **Л. А. Зянкевіч**, **М. Ф. Ярмоленка**, **Л. В. Шашкоў** і інш.

Франтавік **М. Р. Ларчанка** пасля цяжкага ранення ўзначаліў філалагічны факультэт і кафедру беларускай літаратуры, вуснай народнай творчасці. Нанова створанай кафедрай па гісторыі Беларусі стаў загадваць сакратар ЦК КП(б)Б **Ц. С. Гарбуноў**. **І. В. Гутараў** чытаў лекцыі па тэорыі літаратуры і рускай літаратуры.

І. П. Мележ пасля цяжкага ранення выкладаў у БДУ ваенную справу. Менавіта на Сходні ён пачынаў шлях у літаратуру.

У студзені 1944 г. прафесарска-выкладчыцкі склад універсітэта налічваў 4 акадэмікі, 18 прафесараў, 24 дацэнты.

Працавалі ў БДУ і маскоўскія навукоўцы: акадэмік **М. С. Дзяржавін** і член-карэспандэнт АН СССР **Г. М. Панкратова**, прафесары **В. К. Нікольскі**, **Б. А. Рыбакоў**, **А. А. Савіч** і інш.

Шмат студэнтаў, якія селі за парты, былі дэмабілізаванымі франтавікамі. Цяжкасці і асаблівасці ваеннага часу накладвалі свой адбітак і на працэс навучання, і на быт студэнтаў. Студэнт **Б. Маскаленка** ўзгадваў: «...Ніколі не запамятаю ні першы званок, ні першую лекцыю ў 1943 г. Няхай класныя пакоі магчыма было назваць аўдыторыямі толькі ўмоўна, няхай не хапала абсталявання і ў аўдыторыях не заўсёды было на чым сядзець, але мы атрымалі магчымасць вучыцца! Жылі камунай, і ў сумеснай вучобе і працы загартавалася наша сяброўства...»

У цяжкі ваенны час дзяржава змагла выдаткаваць невялікія грошы на ўзнаўленне універсітэта, каб стварыць самыя неабходныя ўмовы для пачатку заняткаў і наладзіць харчаванне для студэнтаў ва ўніверсітэцкай сталовай. Таму выкладчыкі і студэнты самі выконвалі працы па ўладкаванні жылля, нарыхтоўцы паліва, рамонце транспарту. Удзень у аўдыторыях ішлі заняткі, увечары яны пераўтвараліся ў чытальныя залы, а ноччу студэнты тут жа і спалі, бо летнія дачы ў ваколіцах не былі прыстасаваны да зімы.

Па словах студэнткі біяфака **В. К. Гаравец**: «Самая большая аудитория на втором этаже после занятий служила читальным залом, а иногда там ночевали студенты, засидевшие поздно за книгой. Помещение школы не отапливалось, было холодно, согревались только в столовой. В разное время было одноразовое и двухразовое питание; меню в основном состояло из одного блюда и чая... Постоянно хотелось кушать».

І тым не менш нават у цяжкі «сходненскі» перыяд студэнты БДУ дапамагалі фронту, чым маглі. З канца 1943 г. яны ўдзельнічалі ў зборы грашовых сродкаў на будаўніцтва авіяэскадрылі «Вызваленая Беларусь», танкавай калоны «За Савецкую Беларусь».

Да самага канца вайны выкладчыкі і студэнты працягвалі збор падарункаў для ваяроў, якія змагаліся з праціўнікам на фронце, а таксама для партызан Беларусі, якія дзейнічалі ў тыле ворага.

А між тым жыццё ва ўніверсітэце наладжвалася. Аднаўлялася навукова-даследчая праца. 25–26 снежня 1943 г. у зале Маскоўскай кансерваторыі адбылося ўрачыстае пасяджэнне Вучонага савета БДУ, прысвечанае 25-годдзю БССР. На ім былі заслуханы навуковыя даклады рэктара **П. П. Савіцкага** «БДУ і яго роля ў падрыхтоўцы нацыянальных кадраў», прафесара **М. Я. Макушка** «Аб 25-годдзі біялагічнай навукі ў Беларусі», акадэміка **Ц. М. Годнева** «Поспехі хіміі раслінных пігментаў і пытанні харчавання фронту і тылу», прафесара **М. К. Дабрыніна** «Сучасная беларуская літаратура і задачы яе вывучэння». Выступілі акадэмікі **М. Ф. Ярмоленка** і **У. М. Перцаў**, прафесары **Д. Д. Іваненка**, **Ц. П. Ломцеў** і сакратар ЦК КП(б)Б **Ц. С. Гарбуноў**. Юбілею рэспублікі быў прысвечаны і даклад **У. І. Пічэты**, з якім першы рэктар БДУ выступіў 6 студзеня 1944 г. на пасяджэнні сектара гісторыі савецкага перыяду ІГ АН СССР. Вялікае месца ў дакладзе было адведзена асвятленню ролі БДУ ў развіцці беларускай культуры, фарміраванні беларускай інтэлігенцыі.

Нягледзячы на ваеннае ліхалецце, працягвалася ў БДУ і навуковае жыццё: працаваў вучоны савет, на якім абараняліся дысертацыі, абмяркоўваліся падрыхтаваныя да друку манаграфіі. Як успамінала ў 2004 г. дацэнт хімфака БДУ, а ў 1943 г. студэнтка 2 курса, **Г. А. Лазерка**: «Помню, как слушали всем коллективом защиту кандидатской диссертации **М. А. Жидович** (филфак), оберегая ее в этот день от извращения о гибели мужа на фронте. Наши переживания разделяли и преподаватели».

У лістападзе 1943 г. дацэнтам БДУ **Ц. П. Ломцевым** была паспяхова абаронена дысертацыя на суісканне вучонай ступені доктара філалагічных навук, у студзені гэтага ж года **У. І. Шаўчэнкам** – кандыдацкага па гісторыі, а ў студзені 1944 г. «завалена» доктарская дысертацыя **М. К. Дабрыніна** па філалогіі. Вучоны савет пад кіраўніцтвам **П. П. Савіцкага** не дапускаў ніякіх праяў канфармізму: навука перш за ўсё!

Дарэчы, такую ж цвёрдую пазіцыю рэктар будзе займаць і ў лютым 1945 г., калі адмовіцца змяніць сваю думку ў дачыненні да «навуковай школы **У. І. Пічэты**», якая была сфармулявана ў афіцыйным пашпарце БДУ, накіраваным ва Усесаюзны камітэт па справах вышэйшай школы пры СНК СССР. Нягледзячы на націск з боку загадчыка аддзела школ ЦК КП(б)Б і адначасова прафесара БДУ **Ц. Ломцева**, ён пакіне ў пашпарце наступную характарыстыку першага рэктара БДУ: «Член-кар. АН СССР і акадэмік АН БССР **У. І. Пічэта** – найбуйнейшы славіст і выдатны гісторык – быў адным з заснавальнікаў і першым рэктарам БДУ. Ён распрацаваў шэраг вельмі істотных пытанняў гісторыі Беларусі, асвятляючы векавую эканамічную і палітычную барацьбу беларускага народа з нямецкімі і польскімі захопнікамі, якая была паспяхова праведзена ў саюзе і з дапамогай брацкага рускага народа».

Зразумела, пасля пачнуцца праверкі ўніверсітэта, абвінавачванні яго рэктара ў недастатковым кіраўніцтве і г. д., гэта і паўплывае на тое, што ў канцы 1946 г. Савіцкі пакіне пост рэктара.

Вяртанне БДУ ў Мінск (жнівень 1944 г.)

Вызваленне Мінска 3 ліпеня 1944 г. студэнты і выкладчыкі сустрэлі са слязамі на вачах. На мітынг з віншаваннямі выступалі рэктар **П. П. Савіцкі**, прарэктар **М. Я. Макушок**. Наступаў час вяртання дамоў.

1 жніўня 1944 г. была прынята сумесная пастанова СНК БССР і ЦК КП(б)Б «Аб рээвакуацыі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта» з Маскоўскай вобласці ў г. Мінск. Аднак яшчэ ў ліпені ў Мінск ад'ехала група студэнтаў і выкладчыкаў – 75 чалавек. Услед за ёй у жніўні ў Мінск прыбыла яшчэ адна група студэнтаў з 26 чалавек.

Пачыналася праца па адраджэнні беларускай сталіцы і яе вядучай ВУ. Як адзначаў рэктар **П. Савіцкі** ў справаздачы за першае паўгоддзе 1944/45 навуч. года: «Робота БГУ наладзілася с первых чисел ноября 1944 г. Запоздание с началом занятий было вызвано задержкой реэвакуации со Сходни. Эшелон со студентами, преподавателями и имуществом университета прибыл 22 октября. Только первые курсы, набор которых проводился в Минске, смогли начать занятия с 15 октября. Факультеты: филологический, исторический и журналистики проводили занятия в школе № 2, по ул. Энгельса; факультеты географический и биологический – в доме № 9 по Витебской ул.; факультеты физико-математический и химический – в бывшем корпусе физико-математического факультета на территории Университетского городка».

Універсітэт пачаў працаваць там, дзе ён быў створаны 23 гады таму і дзе яму не давялося адсвяткаваць свой дваццацігадовы юбілей.

Акупанты знішчылі і разрабавалі ўсю маёмасць універсітэта, уключаючы абсталяванне навуковых лабараторый, фонды музеяў, бібліятэкі і інш. Тым не менш жыццё БДУ адраджалася. Студэнцкі кантынгент пачалі папаўняць дэмабілізаваныя чырвонаармейцы, былыя партызаны, юнакі і дзяўчаты з ліку тых, хто знаходзіўся на акупава-най тэрыторыі, і інш.

Кадры выкладчыцкага складу таксама камплектаваліся за кошт дэмабілізаваных (**П. З. Савачкін**, **А. І. Сідарэнка**, **В. В. Міцкевіч**, **Г. Л. Старобінец**, **Ю. С. Пшыркоў**, **Р. М. Трухноў** і інш.), і тых, хто прайшоў рээвакуацыю з усходніх рэгіёнаў краіны (**А. М. Жырмунскі**, **А. Я. Малышаў**, **М. Б. Фрыдман**, **У. Р. Івашын** і інш.).

Як напіша вядомы беларускі пісьменнік **Іван Навуменка**, дэмабілізаваны ў 1945 г. салдат, які стане студэнтам-завочнікам філфака БДУ: «Дзіўнае гэта было пасляваеннае пакаленне студэнтаў. На першым курсе вучыліся хлопцы, з якіх рэдка каму было меней як 20 гадоў, – з абветранымі тварамі, у гімнасцёрках, палатаных пінжаках, з калодачкамі вайсковых і партызанскіх узнагарод. Дзяўчаты былі не маладзейшыя, іх таксама кранула горкае крыло вайны...»

Завяршаючы гэты нарыс, спалімся на працу **А. І. Котава**, які паказаў Універсітэт у кантэксце гісторыі ваенных падзей. У кнізе названы і прозвішчы тых асоб, якія мелі дачыненне да БДУ, уключаючы і Маршала Перамогі **Г. К. Жукава**, які выкладаў у БДУ ваенную падрыхтоўку ў 1926–1931 гг., і рэпрэсаванага ў пачатку чэрвеня 1941 г. двойчы Героя Савецкага Саюза **Я. У. Смушкевіча**, які вучыўся ў 1923–1926 гг. у БДУ, і **М. П. Катлаўца**, які скончыў БДУ ў 1937 г., загінуў у кастрычніку 1944 г. і быў пасмяротна ўдасцоены звання Героя. Усе яны – гісторыя нашага Універсітэта, як і тыя, хто прыйшоў у БДУ ўжо пасля вайны – Героі Савецкага Саюза **А. В. Кірسانаў**, **П. А. Гарошак**, **Д. П. Жмуроўскі**, **Н. І. Жолудзеў**, **М. Я. Зайцаў**, **А. Ф. Патрынь**, **А. А. Філімонаў**. Мы павінны памятаць пра ўсіх, хто набліжаў Дзень Перамогі як на франтах Вялікай Айчыннай вайны, у падполлі і партызанскіх атрадах, так і самаадданай працы ў тыле.

І сёння, напярэдадні 100-гадовага юбілею alma mater, мы з асаблівым пачуццём узгадваем той неадсвяткаваны 20-гадовы юбілей Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Прафесар **Міхаіл ШУМЕЙКА**

Палілог пра дыялог культур і рэлігій

Праект БДУ да года народнага адзінства ў нашай краіне

Культурна-адукацыйны праект «Год народнага адзінства» ва ўніверсітэце быў адкрыты мерапрыемствам «Дыялог культур і рэлігій», ініцыятарам якога выступіў гістарычны факультэт. Больш за 250 студэнтаў і выкладчыкаў пабывалі ў рэлігійных цэнтрах ісламу, іўдаізму, каталіцтва і праваслаўя Беларусі.

Галоўная ідэя – пазнаёміць моладзь з гісторыяй розных канфесій, шматвяковымі беларускімі традыцыямі. На працягу месяца ўдзельнікі акцыі наведвалі касцёл Маці Божай Будслаўскай, Саборную мячэць і цэнтр «Рэлігійнага аб'яднання абшчын прагрэсіўнага іўдаізму». Завяршальным месцам сустрэчы прадстаўнікоў чатырох культур і канфесій стаў адзін з самых буйных сталічных прыходаў – іконы Божай Маці «Усіх гаротных Радасць». Напачатку красавіка тут сабраліся студэнты сямі факультэтаў, выкладчыкі БДУ і прадстаўнікі розных канфесій.

– Чалавек шматгранны, і неад'емнай яго часткай з'яўляецца духоўнасць. Беларусь славіцца шматвяковымі традыцыямі талерантнасці, а носбіты іх самі людзі. Перадаць пакаленню гэта якасць можна праз веды пра іншых, пра сваіх суседзяў. Выпускнікі БДУ працуюць ва ўсіх галінах, і ад таго, як яны будуць ствараць добрасуседскую палітыку, залежыць будучыня нашай краіны, – каментуе мэты праекта яго стваральніца **Аліна ВЕРАМЕЙЧЫК**, намеснік дэкана гістарычнага факультэта па вучэбнай і выхаваўчай рабоце.

Для гасцей экскурсію ў прыходзе храма ў гонар іконы Божай Маці «Усіх гаротных Радасць» і цэнтры духоўнай асветы і сацыяльнага служэння правёў плябан і праціерэй **Ігар КАРАСЦЯЛЁЎ**. Ён прызнаўся, што любіць студэнтаў, і шчодро падзяліўся незвычайнымі дэталімі сваёй юнацкасці. У маладосці ён стварыў першую рок-групу ў Беларусі, скончыў архітэктурны факультэт БНТУ і з'яўляецца дзейным членам Беларускага саюза архітэктараў. Амаль тры дзесяцігоддзі ён будаваў новы вялікі храм. Ствараў чарцяжы, кіраваў будоўляй, шукаў фінансаванне.

Маладыя людзі пазнаёміліся і з сацыяльнай працай храма ў спецыяльных майстэрнях для асоб з абмежаванымі магчымасцямі. Тут яны могуць займацца творчай працай: рабіць свечкі, дробныя вырабы, дасягаючы пры гэтым высокага прафесійнага ўзроўню.

Нароўні з плябанам прыходу ў афіцыйнай частцы мерапрыемства прынялі ўдзел начальнік аддзела па справах рэлігій апарату ўпаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасцяў Андрэй Араеў, прарэктар БДУ па выхаваўчай рабоце і сацыяльных пытаннях Іван Янушэвіч, галоўны рабін «Рэлігійнага аб'яднання абшчын прагрэсіўнага іўдаізму» Рыгор Абрамовіч, член кананічнага савета Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі Франц Рудзь, старшыня савета імамаў «Мусульманскага рэлігійнага аб'яднання ў Рэспубліцы Беларусь» Дзмітрый Радкевіч.

Андрэй АРАЕЎ распавёў пра актуальны стан рэлігій у Беларусі:

– Рэспубліка Беларусь з'яўляецца поліканфесійнай і шматнацыянальнай дзяржавай. Тут на працягу многіх стагоддзяў

Плябан Ігар Карасцялёў праводзіць экскурсію для студэнтаў, распавядаючы пра сваю насычаную маладосць і амаль 30-гадовую будоўлю храма

Імам Дзмітрый Радкевіч

пражываюць прадстаўнікі 35 нацыянальнасцяў, якіх аб'ядноўвае прыналежнасць да 25 рэлігійных канфесій. Гэта асаблівасць пражывання ў поліэтнічнай прасторы абумовіла адсутнасць міжэтнічных і міжрэлігійных канфліктаў, што з'яўляецца найважнейшым

паказчыкам кансалідацыі беларускага грамадства. Шматканфесійная структура складалася на працягу больш як 1000 гадоў, што зрабіла прыкметны ўнёсак у стварэнне ўнікальнага аблічча сучаснай Беларусі. Склалася традыцыя верацярпімасці і талерантнасці, якую пад-

трымлівае Канстытуцыя і заканадаўства, а таксама дзяржаўная палітыка. На 1 студзеня 2021 года ў Беларусі зарэгістраваны 3569 рэлігійных арганізацый, з іх 3395 абшчын і 174 рэлігійныя арганізацыі, якія маюць агульнаканфесійнае значэнне, дзейнічае 49 рэлігійных аб'яднанняў, 37 місій, 44 манастыры, 10 сястрыцтваў і 18 духоўных навучальных устаноў.

Іван ЯНУШЭВІЧ падкрэсліў важнасць маральнага выхавання моладзі:

– Універсітэт – гэта найбуйнейшы навуковы, адукацыйны і культурны цэнтр. І ад таго, якім чынам нашы студэнты і супрацоўнікі будуць бачыць гэты свет, залежыць у тым ліку гуманітарны складнік грамадства і гісторыя дзяржавы. Важна не толькі падрыхтаваць спецыяліста ў фізіцы ці хіміі, але і выхаваць яго маральныя і духоўныя прынцыпы. Гэта адзін з этапаў нашага праекта, які, дарэчы, павінен стаць традыцыйным, бо ў нас усіх агульнае яго разуменне.

Рыгор АБРАМОВІЧ звярнуўся да мінулага, традыцыі верацярпімасці:

– Студэнты – наша сучаснасць і наша будучыня. Мы працягваем шматвяковую гісторыю вывучэння адзін аднаго, гэтым заўсёды ганарылася Беларусь. У іўдзейскай традыцыі ёсць сцвярдженне: сапраўды мудры той, хто вучыцца ў кожнага. Што і дазваляе нам зрабіць гэты праект.

Дзмітрый РАДКЕВІЧ выказаў жаданне сустрэцца з замежнымі студэнтамі з мусульманскіх краін. Па яго словах, удалечыні ад радзімы ў іх трохі размываюцца традыцыйныя асновы:

– Мір – гэта здароўе грамадства і дзяржавы, а супярэчнасці падрываюць краіну як хвароба. Хацелася б, каб у нашай краіне каштоўнасць міру ва ўсіх сэнсах захоўвалася. За час візітаў у розныя рэлігійныя помнікі студэнты адкрылі для сябе новую Беларусь, і хочацца, каб гэты дыялог не спыняўся. Варта праводзіць сустрэчы для прыездных замежных студэнтаў, яны маюць патрэбу ў выхаваўчых уздзеяннях.

Завяршыла круглы стол ініцыятар праекта Аліна Верамейчык:

– Мы сталі адной сям'ёй за час рэалізацыі мерапрыемства «Дыялог культур і рэлігій», якое праводзіцца ў рамках культурна-адукацыйнага праекта «Год народнага адзінства», накіраванага на захаванне і папулярызацыю духоўных каштоўнасцяў. Талерантнасць залежыць ад кожнага з нас. Ад таго, як будуць выпускнікі ўніверсітэта будаваць дыялог у Беларусі і за яе межамі, складзецца вобраз сучаснай Рэспублікі Беларусь. Хочацца пажадаць усім удзельнікам праекта, каб вы неслі святло дабрыні, любові, увагі і добрасуседства ў свой дом і людзям вакол вас. Адкрыю маленькі сакрэт, што гэта не заключная сустрэча. Прадстаўнікі канфесій добра-злы і гасцінна прынялі нас. Зараз і мы чакаем прадстаўнікоў канфесій ва ўніверсітэце, які сёлета адзначыць 100-годдзе.

Завяршылася мерапрыемства чаяваннем, падчас якога абмеркавалі ролю канфесій у аб'яднанні нацыі, выкладанне рэлігіязнаўства ў духоўных і свецкіх установах, рэстаўрацыю культавых помнікаў і перспектывы развіцця паломніцкага турызму.

Надзея МАРХЕЛЬ

Веснавы адпачынак у санаторыях

«Зялёны бор» і «Палітэхнік» запрашаюць студэнтаў БДУ правесці час у асяроддзі маляўнічай прыроды. Універсітэт і прафкам вяртаюць значную частку сумы, а аздараўленчыя комплексы прапануюць камфортныя ўмовы. Мы пагаварылі з навучэнцамі, якія ўжо пабывалі ў санаторыях, пра іх уражанні.

Так і хочацца перафразаваць вядомую цытату з серыяла «Гульня тронаў» і сказаць: «Зіма ўсё далей!» Кому, як не маладым людзям, радавацца сонцу і доўгачаснаму плюсу за акном? Вось толькі халады і перажыванні з-за залікаў і іспытаў да вясны часам пакідаюць энергетычны запас практычна пустым. А тут яшчэ авітаміноз... БДУ прапануе рашэнне. Каб умацаваць нервы і наладзіцца на патрэбную хвалю (у каго-сыці ў канцы навучальнага года сесія, а камусьці і да абароны дыплама рыхтавацца трэба), студэнты могуць адпачыць у санаторыі-прафілакторыі «Палітэхнік» і санаторна-аздараўленчым комплексе «Зялёны бор» па зніжаным кошце.

Цана пытання

Умовы сапраўды выгадныя. Так, поўны кошт пуцёўкі ў «Палітэхнік» – 530 рублёў 28 капеек. З улікам кампенсацый, якія забяспечыць студэнту ўніверсітэт, сума складзе 19 рублёў 89 капеек. Шпацыры па беразе Заслаўскага вадасховішча за 10 кіламетраў ад Мінска, пражыванне ў двух- ці трохмесным нумары, чатырохразовае харчаванне, лячэбна-аздараўленчыя і медыцынскія працэдур, гульня ў бильярд і настольны тэніс – цана змяншаецца, а якасць паслуг застаецца ранейшай.

«Зялёны бор» размяшчаецца ў лесе за 12 кіламетраў ад сталіцы. Тут студэнтам прапануюць пражыванне ў двухмесным нумары, чатырохразовае харчаванне, наведванне басейна, спартыўнага і трэнажорнага залаў, гульню ў бильярд і настольны тэніс і, вядома ж, лячэбна-аздараўленчыя працэдур за 19 рублёў 79 капеек. Пачатковы кошт пуцёўкі – 527 рублёў 74 капейкі. Розніца істотная.

І «Палітэхнік», і «Зялёны бор» адчыняе дзверы на 18 дзён. Каб даведацца дату найбліжэйшага заезду і па іншую неабходную інфармацыю, трэба звярнуцца ў прафсаюзна камітэт студэнтаў ці ў аддзел сацыяльнай працы ўпраўлення выхаваўчай работы з моладдзю.

БДУ супрацоўнічае з аздараўленчымі комплексамі не першы год. Найлепшы спосаб вызначыцца з выбарам – прачытаць водгукі студэнтаў, якія пазнаёмі-

ліся з перавагамі і недахопамі санаторыяў у мінулыя заезды. Уражанні яшчэ свежыя. Кароткае рэзюмэ – выдатная магчымасць і камфортныя ўмовы. Нізкі кошт кампенсаваных нешматлікіх недахопаў, ды і ў санаторыях актыўна працуюць над іх выпраўленнем.

Па адпачынак у рэжыме «нон-стоп» – у «Палітэхнік»

Студэнтка 5 курса філалагічнага факультэта **Мар'яна ВЕРХАВОДКА** ўвайшла ў педатрад «Крылаты», змены якога праходзяць на базе «Палітэхніка». Там і даведлася, што заезды для студэнтаў магчымыя ў навучальны час, і ўзяла пуцёўку пры першай магчымасці, бо вельмі палюбіла санаторый-прафілакторый, а больш выгадных умоў нідзе няма.

– З улікам харчавання, пражывання і працэдур кошт пуцёўкі – мізэрны, – лічыць Мар'яна. – Аб'ектыўна кажучы, сума нават адзін дзень у санаторыі не цалкам пакрывае.

Змена 18 дзён... Сур'ёзна? Гэта рай для студэнта (і не толькі). Вельмі класнае месца! Апроч відавочных плюсаў (транспарту, харчавання, працэдур, тусовак), для мяне найважнейшай перавагай было тое, што прырода, вада, лес, утульнасць ствараюць зусім іншы свет. 15 км ад Мінска, а здаецца, што ты ў іншай краіне.

З аднаго боку, выдатна, што не вельмі шмат людзей у курсе пра такую магчымасць (гэта і праўда амаль дарма), бо за гады там ужо сабралася свая атмасфера і дас-

ведчаныя людзі. З іншага боку, я не разумею, як можа так мала людзей ведаць пра «Палітэхнік»? Вы ўяўляеце атмасферу моладзевых савецкіх ці старых амерыканскіх фільмаў? Вогнішча, гітара, песні, сябры, закаханасць, жарты і інтрыгі, заходы сонца, моцны сон (агульнавядома, што ў «Палітэхніку» чароўныя ложка, на якіх добра спіцца). Ідэальнае месца для самапазнання і моладзевага нэтворкінгу. Няма сяброў ці пачуваешся самотным/незразуметым – едзь у «Палітэхнік». Даю гарантыю 90 %, што ты знойдзеш кагосьці для душы (калі, вядома, не будзеш увесь час сядзець у пакоі).

Дыскатэкі – адно з самых каштоўных вясенніх мерапрыемстваў. Усім пляваць, ці ўмееш ты танчыць, чуеш рытм ці не – энергетыка дзікая. Харчаванне для мяне не мінус, я ўвесь час у «Палітэхніку» набіраю па два кілаграмы, але сустракала пару чалавек, якія круцілі носам. Затое яны добра ласаваліся са стала гасціннасці (там, дзе ляжаць усякія вафлі і садавіна) ці рабілі касу ў буфете. Увогуле, таксама не праблема.

Я ўжо ўзяла пуцёўку на найбліжэйшую змену. Трохі сумна, што я ўжо на 5 курсе, значыць, гэта будзе мой апошні заезд, так што збіраюся атрымліваць асалоду «па поўнай».

Пра магчымасць наведаць «Палітэхнік» можна даведацца і ад прафарга свайго групы. Менавіта так яшчэ ў першы год навучання зрабіла студэнтка 3 курса юрыдычнага факультэта **Ніна МАЦКЕВІЧ**.

– Прафарг падзялілася пастом у групе ва «Укантакце», – распавяла Ніна. – Адгукнулася я не адразу, а пасля таго, як пра адпачынак у санаторыі распавяла сяброўка. З улікам кампенсацый ад універсітэта і прафкама сума вельмі нязначная.

Харчаванне абсалютна задавальняла – смачна, шмат. Мы праходзілі працэдур, а ў вольны час гулялі ў настольныя гульні, глядзелі фільмы, смажылі шашлык. Вельмі спадабаліся вогнішчы. Шмат новых цікавых знаёмстваў. Прыемныя працэдур і вялікая тэрыторыя, на якой ёсць дзе пагуляць уздоўж Мінскага мора.

Умовы пражывання было б надзіраць трохі палепшыць, увосень было даволі прахалодна ў пакоях. Не вельмі зручныя матрацы. А таксама хацелася б не так шчыльна засяляць студэнтаў у сувязі з эпідэміялагічнай сітуацыяй.

Асабіста я збіраюся зноў паехаць у красавіку і ўжо збіраю для гэтага неабходныя дакументы.

У «Зялёным бары» – веселей разам

Георгій ВАРАПАЕЎ, студэнт другога курса Інстытута бізнесу, даведаўся пра магчымасць паехаць у «Зялёны бор» ад сяброў. Кошт і ўмовы спадабаліся.

– Меню на выбар з 3 страў на кожны прыём ежы, харчаванне класнае – падзяліўся ўражаннямі Георгій. – Ёсць бясплатная спартзала і басейн, а таксама бар. Кожны знойдзе штосьці даспадобы. Да 6:30 вечара ў плане заняткаў і працэдур усё было «забіта», а там

пачынаўся асноўны рэйв са студэнтамі. Адпачылі выдатна, але доўга не засядзішся, ахова пасля гадзіны ночы можа накрыць усю тусоўку.

Наконт пакоюў невялікая заўвага. Раней было лепш, а цяпер проста пакоі, як у дзіцячых лагерах. 2 двухпавярховыя ложка ці 4 звычайныя, засяляюць па 2 чалавекі ў пакой, невялікая шафа, стол і крэсла, а таксама тумбачкі. У цэлым, галоўнае не месца для сну, а, безумоўна, атмасфера і людзі.

Не спадабалася рэгулярнасць вільготнай уборкі. Быў момант, калі ў нас 5 дзён не мылі падлогу, а яшчэ вады не заўсёды хапала з кулера. Па працэдур і ежы нараканняў наогул няма.

Усё было б выдатна, калі б не адно «але». У санаторый можна ехаць толькі раз у календарны год, што вельмі расчароўвае.

Аб'ява ў групе прафкама ва «Укантакце» і старшыня прафбюро падштурхнулі да наведвання санаторыя і студэнтку 4 курса факультэта геаграфіі і геаінфарматыкі **Валерыю АЛЬГАМЕЦ**.

– Адразу загарэлася, бо хацелася сысці ад штодзённай руціны падчас пандэміі. Абрала санаторый «Зялёны бор», паколькі была там у дзяцінстве і засталіся толькі добрыя ўспаміны. Кошт вельмі нізкі. Улічваючы рэальныя кошты, гэта амаль што дарма.

Паехала з сяброўкай-аднагрупніцай, засялілі разам без лішніх прасьбаў. Наконт пражывання: структура корпуса была такая, што нумары – гэта цэлыя кватэры на 4 чалавекі: дзве спальні, агульная вялікая гасцёўня. Кармілі ну проста «на зарэз». Прычынам было складаць сваё меню з прапанаваных варыянтаў. Працэдур вельмі шмат, большая частка з іх бясплатная. Прызначаюць у залежнасці ад захворванняў. Кожны дзень можна хадзіць у басейн і ў трэнажорную залу.

У «Зялёным бары» мноства магчымасцяў не толькі для аздараўлення, але і для забавы. Тут і настольны і вялікі тэніс, бильярд, можна гуляць у валебол, браць ровар напрокат і шмат чаго яшчэ. Мы ездзілі ранняй восенню, надвор'е было супер, таму мы паспрабавалі ўсё, што маглі. Таксама ўвесь час праводзіцца інтэрактывы нахштальт дыскатэк, кінавечароў, канцэртаў з запрошанымі гасцямі і г. д.

Акрамя таго, мы пазнаёміліся з хлопцамі і дзяўчатамі з іншых факультэтаў і ўніверсітэтаў. Калі вам няма з кім паехаць, вы абавязкова знойдзеце кампанію.

Мінусаў мы проста не знайшлі. Медработнікі і персанал вельмі ветлівыя і заўсёды гатовыя пайсці насустрач. Хацела б паехаць ізноў, абавязкова абяру даты заездаў у цёплы час.

Кацярына КАРДАШ

Адчуй сябе студэнтам!

У БДУ завяршыўся 10 юбілейны сезон праекта «Студэнт на тыдзень». Мы пагаварылі з удзельнікамі і арганізатарамі і даведаліся, як змяніўся праект за 5 гадоў і як у школьнікаў прайшлі іх першыя ў жыцці пары.

Паступленне ва ўніверсітэт – падзея хвалюючая і трывожная, асабліва калі разумееш, што да ЦТ засталася ўсяго толькі два месяцы. І пакуль большасць старшакласнікаў на вакацыях старанна рыхтаваліся да іспытаў і тэсціравання, некаторыя «адправіліся ў будучыню» і на тыдзень акунуліся ў тую атмасферу, якая, магчыма, будзе іх суправаджаць яшчэ наступныя чатыры гады.

Сёлета 148 «студэнтаў» прынялі 18 факультэтаў. Гэта абсалютны максімум за ўвесь час існавання праекта. Як праект «Студэнт на тыдзень» пачаўся яшчэ ў 2016 годзе, тады набралася ўсяго 3 удзельнікі. Прагрэс відавочны. Першыя два сезоны праграма існавала толькі для адзінаццацікласнікаў, гэта значыць для тых, хто з вялікай верагоднасцю ўжо вызначыўся, якія ЦТ будзе здаваць. Пазней правілы былі ўдасканалены, і зараз браць удзел могуць не толькі адзінаццацікласнікі, але і дзясятыя класы. У гэтым выпадку логіка спрацавала наадварот: праект можа стаць менавіта тым краевугольным каменем, які дапаможа зрабіць аб'ектыўны і правільны выбар будучаю абітурыенту. За ўсе гады існавання ў праекце паспела паўдзельнічаць 702 школьнікі.

Яраслаў Каліноўскі, кіраўнік праекта: «Студэнт на тыдзень» – гэта больш пра матывацыю. Нельга забываць, што мы не можам гарантаваць паступленне ўдзельніку нашага праекта. Па апошніх звестках, 47 % удзельнікаў праекта пасля становяцца рэальнымі студэнтамі БДУ. Трэба разумець, што вынік залежыць ад балаў, набраных на цэнтралізаваным тэсціраванні. Праект дапамагае ў тым выпадку, калі ты ўсе два гады наведваеш рэпетытары, разумееш, як табе ўсё надакучыла, а потым прыходзіш на факультэт і ўсведамляеш, як табе тут падабаецца. Але каб тут быць – трэба вучыцца».

Да таго ж, варта адзначыць, што ўдзел у праекце – гэта не паглядзець серыял за кубкам гарбаты і не прагуляць па вуліцы. Бо старшакласнікам на праекце ніхто не патурае! Усё, як ва ўсіх студэнтаў: і лекцыі, і семінары, і хатняе заданне... І нават патрапіць туды не так проста. Адной заяўкай, вядома, абмежавацца не атрымаецца, бо ахвотнікаў паспрабаваць сябе ў ролі студэнта шмат. Да прыкладу, на факультэце журналістыкі конкурс склаў 3 чалавекі на месца. Менавіта таму ў БДУ яшчэ з першага сезона існуе адзінае для ўсіх заданне – напісаць матывацыйны ліст і адказаць на пытанне: «Чаму я хачу тут вучыцца?».

Паліна Даўгіленка пра адбор у першым сезоне «Студэнт на тыдзень»: «У 2016 годзе мы не хадзілі ў школы, не стваралі супольнасці ў сацыяльных сетках, а проста прыйшлі ў групу абітурыентаў, якія хадзілі на гадавыя курсы для падрыхтоўкі да паступлення на журфак. Мы прапанавалі дзецям напісаць той самы матывацыйны ліст. У выніку з 20 лістоў мы абралі 3 самых лепшых. І менавіта гэтыя 3 чалавекі далі старт нашаму праекту, які існуе і зараз. Праз год мы зразумелі, што такі тып адборачных выпрабаванняў, як вышэйзгаданы ліст, – гэта тое, што нам трэба».

З кожным сезонам «Студэнт на тыдзень» становіцца ўсё больш папулярным, і заявак, адпаведна, паступае больш і больш. Многія дзеці пішуць выдатныя матывацыйныя

Удзельнікі праекта «Студэнт на тыдзень» пазнаёміліся з журфакам БДУ

лісты, але бывалі выпадкі, калі «чысты гуманітарый» прыходзіць на пары хімічнага факультэта і, вядома ж, нічога вырашыць не можа. Каб пазбягаць такіх сітуацый, на некаторых факультэтах быў уведзены другі этап, профільны. Гэта могуць быць задачы па хіміі, біялогіі, ураўненні па матэматыцы і нават сапраўдны журналісцкі тэкст. Усё залежыць ад колькасці заявак на канкрэтны факультэт.

Каментары ўдзельнікаў

Паліна Васюкевіч, Мінск, хімічны факультэт:

– Першапачаткова я была ўпэўнена, што

пайду ў медінстытут. Аднак праз паўгода падрыхтоўкі да ЦТ я выраза на сябе адзначыла, што буду паступаць на хімічны факультэт. Са спецыяльнасцю я ўсё ніяк не магу вызначыцца, яны ўсе вельмі добрыя! У нас было два адборачныя этапы. Гэта ліст і практычныя заданні: я вырашала задачы, тэсты і працягвала выяўляць сваю любоў да хіміі ўсімі магчымымі і немагчымымі спосабамі. Было шмат пар, такія як калоідная, неарганічная хімія, радыяхімія; лабараторныя працы па фізічна-хімічных метадах аналізу. Назвыкла, што гэта не ўрокі, і доўжацца яны не 45 хвілін. Аднак уражанні ў мяне толькі

станоўчыя. Праз тыдзень я зразумела, што хімія – гэта мая стыхія. Я буду шчасліва працягнуць тут сваё навучанне ў якасці студэнткі і хадзіць на заняткі разам з дзецьмі, з якімі я тут пазнаёмілася. Хачу сказаць вялікі дзякуй арганізатарам праекта, бо ён дапамог мне канчаткова вызначыцца з выбарам будучай прафесіі. Я вельмі рада, што мне ўдалося тут пабываць.

Аляксандра Лаўрэнцьева, Крупскі раён, факультэт геаграфіі і геаінфарматыкі:

– Цяпер я вучуся ў абласным ліцэі, дзе з самага паступлення даводзяць думку пра тое, што нам нельга марнаваць час дарма, бо трэба рыхтавацца да паступлення ва УВА. Планавала ўдзельнічаць у праекце яшчэ ўзімку, і для сябе я вырашыла даўно: гэта будзе факультэт геаграфіі і геаінфарматыкі. Са спецыяльнасцю я таксама вызначылася – хачу паступіць на геалогію. Не скажу, што адбор быў простым, але і не тое, каб гэта было цяжка. Напісанне матывацыйнага ліста ў мяне не выклікала складанасцяў: я проста напісала праўду пра тое, чаму я хачу вучыцца ў БДУ. Што да саміх заняткаў – вядома, гэта было карысна. Скажу шчыра, на парах са студэнтамі трэцяга курса мне было складана засвойваць матэрыял, але гэта зразумела: у студэнтаў-старшакурснікаў ужо больш паглыбленая спецыялізацыя, якая ўлічвае папярэднія тэмы на занятках. Пасля пар мы з куратарамі размаўлялі за гарбатай, гэта вельмі прыемныя і цёплыя ўспаміны. Што я адчуваю, калі разумею, што я магу правесці так наступныя чатыры гады? Я буду вельмі рада! Пасля праекта ў мяне з'явілася нямала знаёмых, з якімі, безумоўна, я б хацела вучыцца разам. Адзінае, чаго мне не хапіла на праекце, – інтэрната, бо я не з Мінска. Але ў цэлым праект для мяне быў проста ідэальным. Абітурыентам, якія паступаюць сёлета, вельмі хачу пажадаць поспеху, сіл і прыемных навін улетку!

Даніл Губін, Мінск, фізічны факультэт:

– У мяне неверагоднае пачуццё гонару і захаплення ад таго, якія магчымасці перада мной адкрываюцца і чаго яшчэ я змагу дасягнуць у будучыні. Для ўдзелу ў праекце я абраў фізічны факультэт, у далейшым планую пайсці на спецыяльнасць «ядзерная фізіка і тэхналогіі». Дадзены выбар я зрабіў ужо вельмі даўно, гэты напрамак сярод навук мяне прыцягвае больш за ўсё. Калі б не шчаслівая чарада акалічнасцяў, якія, на мой погляд, з'яўляюцца вельмі незвычайнымі супадзеннямі, я б ніколі не даведаўся пра гэты праект і цяпер не пісаў бы пра тое, як мне тут спадабалася. Заняткі ў нас былі розныя: малекулярная фізіка, радыёэлектроніка, матаналіз. У нас былі не толькі лекцыі, але і семінары, былі і лабараторныя з эксперыментамі. Мне было вельмі цікава працягнуць развіццё ў гэтай сферы. Я б вельмі хацеў, каб кожны, хто пабыў у сценах БДУ школьнікам, і кожны, хто зразумеў, што гэта прафесія – тое, чым хочацца займацца, абавязкова паступіў на жаданы факультэт. Лічу так: чым больш людзей будзе ведаць пра праект, тым лепш. Мне ён вельмі моцна дапамог зразумець, чым трэба займацца. Калі б не «Студэнт на тыдзень», то я б, можа, зрабіў іншы выбар. Абітурыентам дам параду: рыхтуйцеся да іспытаў і цэнтралізаванага тэсціравання кожны-кожны дзень! Зразумейце, што на ЦТ не будзе настаўніка і аднакласніка, дапамагчы сабе можаце толькі вы самі. З кожнай новай вырашанай задачай вы набліжаеце сваю мару! Усім жадаю поспеху. Хай усё атрымаецца!

Аляксандра ПЕРАВОЗНІКАВА

